

EN ÆGTE KLIMAINDSATS I LANDBRUGET

INDHOLD

Introduktion og hovedpointer	3
Det foreslår SF	4
Indsatsområde 1: Mindre landbrugsareal	6
Indsatsområde 2: Klimavenligere afgrøder og dyrkningsteknikker	7
Indsatsområde 3: Bæredygtigt proteinfoder	7
Indsatsområde 4: Stop for ubehandlet staldgylle fra husdyrbrug	8
Indsatsområde 5: Mere klimavenlig fodring af kvæg	9
Indsatsområde 6: Landbrugets maskiner skal pålægges dieselafgift	9
Indsatsområde 7: Klimavenligere kostvaner	9
Indsatsområde 8: Mindre madspild	10
Indsatsområde 9: Forskning, udvikling og demonstration	10
Finansiering	11
Om finansieringen og landbrugsstøtte	12

ORDFØRER

TRINE TORP

trine.torp@ft.dk
3337 4415

LANDBRUGETS KLIMAFORURENING SKAL NEDBRINGES MARKANT

SF har som mål at reducere Danmarks klimaforurening med 60% i 2030 (i forhold til 1990). Landbruget står i dag for over 30 pct. af klimaforureningen¹, og det er derfor helt nødvendigt at landbruget bidrager. SF mener, at det er realistisk at nedbringe landbrugets klimaforurening med op mod 1/4 i 2030 i forhold til i dag. Det skal først og fremmest ske ved at tage en række jorder ud af drift. Desuden skal afgrødevalg, dyrkningsmetoder og teknologier som biogas bidrage.

Samtidig skal danskernes madvaner ændres, så vi spiser færre animalske produkter og begrænser madspildet. Mindre efterspørgsel vil slå igennem på klimaet. Derimod er det ikke sikkert, at mindre dansk eksport af landbrugsvarer gavner klimaet. Hvis dansk landbrug virkelig ville anstrenge sig for at leve op til påstanden om, at Danmarks landbrugsproduktion er særlig klimavenlig, kunne eksport ligefrem blive gavnlig. Men ligesom vi selv skal omlægge vores kost over mod færre animalske produkter, skal vi ikke via markedsføring af animalske produkter søge få forbrugere i andre lande til at spise mere kød, ost, etc.

HOVEDPUNKTER:

- Landbruget står i dag for over 30 pct. af klimaforureningen
- SF's udspil vil nedbringe landbrugets klimaforurening med mindst 25 pct. frem mod 2030
- Det vigtigste enkeltforslag er at tage jord med særlig høj klimabelastning ud af drift
- Endvidere skal stort set alt staldgylle efterbehandles – primært i biogasanlæg
- Bedre dyrkningsmetoder, mindre dieselforbrug, fodervalg mv. skal også bidrage
- Klimavenligere madvaner gennem oplysning, undervisning og gennem gennemtænkte klimaafgifter på produktionen af fødevarer – under hensyn til fordelingsvirkningen
- Mindre madspild
- Regeringens klimaudspil er uægte – det meste er bogholderi – og indeholder stort set ingen tiltag på landbrugsområdet, selvom mange af de billigste tiltag findes her

Landbruget
står i dag for
over 30 pct. af
klimaforureningen

¹ Ofte angives ca. 20%, men her er ikke medregnet energirelateret CO₂-udslip og kulstofstab, som er knyttet til måden at drive landbrug på, se figuren

DET FORESLÅR SF

1. Mindre landbrugsareal: Stop dyrkning af særlig klimabelastende jord og rejs skov på især dårlig landbrugsjord. Det er lagt til grund, at antallet af husdyr reduceres i takt med det dyrkede areal.
2. Klimavenligere afgrøder og dyrkningsteknikker skal fremmes
3. Bæredygtigt proteinfoder – begrænsning af import af især soja, der belaster klimaet gennem rydning af regnskov mv.
4. Stop for ubehandlet staldgylle fra husdyrbrug – krav om bioforgasning, gylleforsuring m.v.
5. Mere klimavenlig fodring af kvæg – mere kraftfoder, tilsætning af fedt mv.
6. Landbrugets maskiner pålægges dieselaftgift, der føres tilbage til erhvervet – giver mindre energiforbrug og elektrificering af landbruget
7. Klimavenligere kostvaner - understøttet af klimaaftgifter på produktionen af fødevarer
8. Mindre madspild
9. Forskning, udvikling og demonstrationsanlæg – grønnere landbrugsproduktion

SF OPFYLDER EU'S KLIMAKRAV - UDEN BRUG AF BOGHOLDERIFIDUSER

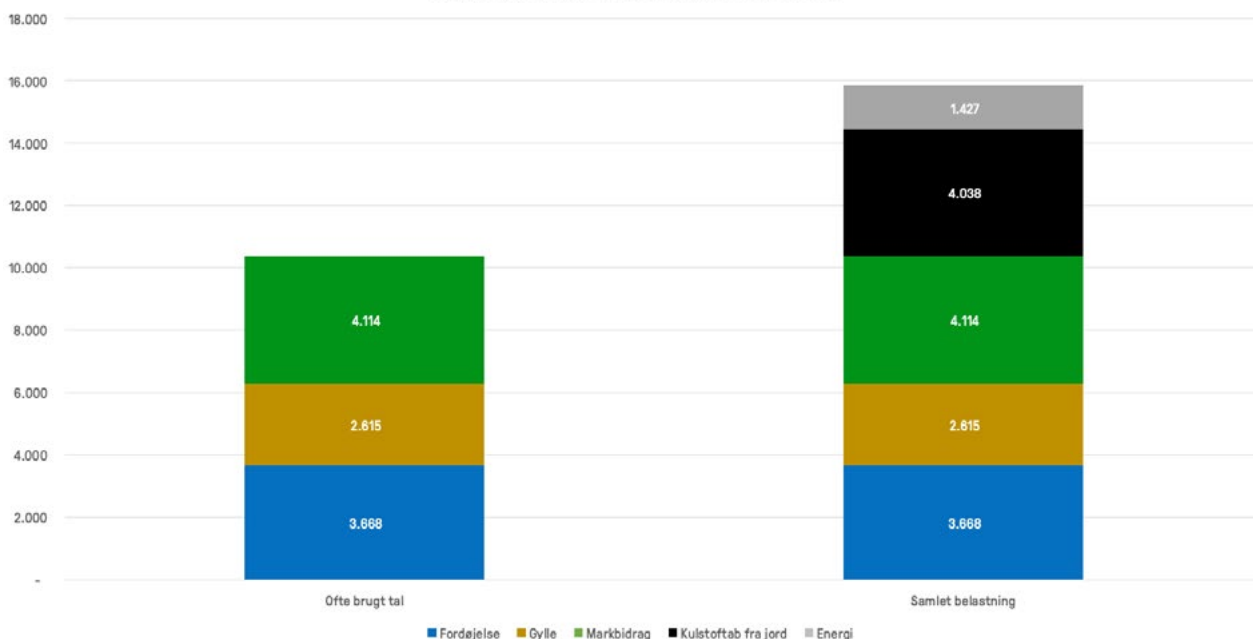
EU kræver, at Danmark frem til 2030 reducerer vores udslip fra den såkaldte ikke-kvote sektor med 39 pct. Det omfatter blandt andet transport og landbrug. Regeringens såkaldte klimaudspil opfylder næppe dette krav, og af de tiltag de foreslår er ca. 80 pct. bogholderifiduser:

Regeringen indregner LULUCF (kulstoflagring i jorden mv.) i deres klimaudspil. De foreslår imidlertid ingen nye initiativer for øge lagringen. Der er således tale om lånte fjer. Metoden kan formentlig bruges til at opfylde vores EU-forpligtelser, men der er ikke tale om en klimaindsats. SF har en række konkrete forslag, der sikrer forbedringer på disse punkter, og som derfor er udtryk for en reel klimaindsats.

Regeringen vil også opkøbe CO₂-kvoter. Der er ingen klimaeffekt heraf på kort sigt, og måske heller ikke på langt sigt. Desuden peger det ikke frem mod et klimaneutralt Danmark. Vi vil stå dårligere rustet efter 2030 og det bliver dyrere, når EU's krav skærpes og CO₂-kvoteprisen – forhåbentlig – stiger.

SF ønsker en ærlig indsats i ikke-kvotesektoren. Dette udspil og SF's klima-transportudspil betyder, at EU's krav opfyldes.

Landbrugets klimaforurening, 1.000 t CO₂-eq

Kilde: <http://dce.au.dk/udgivelser/vr/nr-251-300/abstracts/no-272-denmarks-national-inventory-report-2018-emission-inventories-1990-2016/> (tal fra 2015) samt oplysning fra Energistyrelsen vedrørende CO₂-udslip fra landbrugets energiforbrug (tal fra 2013). Omfatter ikke klimabelastning fra import af foder mv. En stor del af klimabelastningen kan henføres til eksporten af **landbrugsvarer**.

Mange af tiltagene har vigtige grønne sidegevinster, såsom mindre nitrat- og ammoniakudslip, bedre vandmiljø og større biodiversitet. Det betyder også, at der bliver mindre behov for og omkostninger til andre tiltag for at opfylde EU's krav på disse områder.

Forslagene finansieres ved at bruge ca. 2/3 af de puljer, der afsat i Energiaftalen fra juni 2018, gennem grøn målretning af EU's landbrugsstøtte, prioritering af forskningsmidler mv. Opfyldelse af skovmålsætningen, jf. indsatsområde 1, vil kræve yderligere finansiering.

For en del af tiltagene i SF's plan kan der laves konkrete beregninger, jf. tabellen. Disse tiltag reducerer landbrugets klimaforurening med over 3,5 mio. tons, svarende til ca. 22,5 pct. Det er realistisk, at de øvrige tiltag kan bringe dette tal op på 25 pct.

” Hvis dansk landbrug virkelig ville anstrenge sig for at leve op til påstanden om, at Danmarks landbrugsproduktion er særlig klimavenlig, kunne eksport ligefrem blive gavnlig.

VIRKNING AF SF'S KLIMA-LANDBRUGSPLAN I 2030

OMRÅDE	1.000 TONS CO ₂ -EQ
1 UDTAG AF ORGANOGENE JORDE A	1.850
1 SKOVREJSNING B	180
1 FÆRRE HUSDYR F	450
4 MERE BIOGAS D	244
4 MINDRE METANTAB FRA BIOGAS C	130
4 FORSURING AF GYLLE D	176
5 FEDT- OG KRAFTFODER D	174
6 LANDBRUGETS MASKINER E	350
I ALT; KONKRET BEREGNEDE VIRKEMIDLER	3.554

Noter og kilder: a) IFRO, 2018 opregnet af SF på baggrund af at vi foreslår et større areal udtaget – se note 1 s. 6; b) SF's skøn, behæftet med betydelig usikkerhed – omfatter gevinst ved mindre dyrket landbrugsjord og kulstofbinding fra skov. ; c) Skønnet på grundlag af regeringens klimaplan d) IFRO, 2018; e) skønnet af SF også som følge af forslag under 2), mindre dyrket jord og bidrag fra dyrkningsmetoder – svarende til 25% af landbrugets energirelaterede CO₂-udslip; f) Med ca. 7% mindre landbrugsjord antages der også at være 7% færre husdyr, hvilket antages at reducere udslip fra gylle og fordøjelse med 7%.

Anm.: Følgende virkemidler er ikke indregnet konkret: Udtag af lavbundslande (indsatsområde 1), afgrøder og dyrkningsmetoder (2; dog indgår effekt på energiforbrug i punkt 6 i tabellen), foderimport (3), madvaner (7), madspild (8) og forskning (9).

INDSATSOMRÅDE 1: MINDRE LANDBRUGSAREAL

Dyrkning af jord medfører på forskellige former for klimaforurening. SF foreslår en reduktion af landbrugsarealet gennem tre tiltag:

Stop for dyrkning af de mest klimabelastende jorde

Her tænkes på jord med et stort indhold af kulstof, der omdannes til CO₂ i takt med at jorden dyrkes – særligt når den pløjes. Stopper man for dyrkning vil der omvendt (typisk) ske yderligere binding af kulstof i jorden. SF foreslår, at 65.000 ha af disse kulstofrige – eller ”organogene” – jorde tages ud af drift, herunder at man stopper med dræning og gødning¹.

Tag skovmålsætningen alvorligt

I 1989 tilsluttede et bredt flertal i Folketinget sig den daværende regerings politik om, at Danmarks skovareal skulle fordobles frem til 2064 – og det før man rigtig var opmærksom på klimafordelen af dette tiltag. Det vil betyde, at der i 2064 er bundet kulstof svarende til ekstra i størrelsesordenen 100 mio. tons CO₂ i de nye skove, hvortil kommer klimagevinsten ved at jorden ikke dyrkes landbrugsmæssigt. Der er betydelige omkostninger ved at nå målsætningen – afhængigt af hvilken type landbrugsjord der rejses skov på – men der er omvendt tale om en investering, der vil komme fremtidige generationer til nytte på mange måder. SF foreslår, at der indgås en politisk aftale om en forpligtende plan, herunder finansiering, for at opfylde denne målsætning i et nogenlunde jævnt tempo – eller hurtigere. Det vil kræve, at der (netto) rejses mindst ca. 10.000 hektar/år skov mod ca. 3.000 hektar/år siden målsætningen blev vedtaget. Skovrejsning vil være langt billigere, hvis det bliver muligt at give EU-hektarstøtte til landbrugsjord, der omdannes til skov.

Klima skal medtænkes i kvælstofreguleringen

Landbrugsjord med stort kvælstofstab (lav kvælstofretention) kan samtidig være blandt de mest klimabelastende. Ved at tage dem ud drift får man – udover mindre kvælstoftab – en stor klimagevinst, fordi kulstof bindes i takt med at døde plantedele opbygges i jorden. Der vil ofte være tale om jorde ved søer eller langs vandløb, hvor udtag også kan bidrage til klimasikring. Den målrettede kvælstofregulering skal ændres, så der tilskyndes til at tage klimahensyn ved valg af virkemidler, og jordfordeling bør indgå i en løsning.

Reduktionen af landbrugsarealet må forventes at føre til færre husdyr. F.eks. skal kvæg have mindst 60% grovfoder (græs), og dette kan man ikke bare importere. Det er beregningsmæssigt antaget, at SF's forslag fører til en reduktion af landbrugsarealet med ca. 7 pct. i 2030², hvilket antages at medføre en tilsvarende reduktion af den husdyrrelaterede klimaforurening fra dansk landbrug.

¹ De 65.000 hektar omfatter 48.000 hektar spredte organogene jorde og halvdelen af 34.000 hektar mere samlede organogene jorde, (Jvf: https://curis.ku.dk/ws/files/204121155/IFRO_Rapport_271.pdf). SF har opregnet klimaeffekten, der i kilden kun er angivet for de spredte jorde.

² Dette svarer til udtaget af organogene jorde og skovrejsning, mens udtag af jorde med stort kvælstofstab ikke indgår i beregningerne.

INDSATSOMRÅDE 2: KLIMAVENTLIGERE AFGRØDER OG DYRKNINGSTEKNIKKER

Der er meget stor forskel på klimabelastningen fra forskellige afgrøder. Græs er af flere grunde ret klimavenligt. Hertil kommer, at en given afgrøde kan dyrkes mere eller mindre klimavenligt.

Dyrk græs

Ved at dyrke græs til foder – fremfor korn eller raps mv. – binder man langt mere kulstof i jorden, og kan nøjes med energikrævende pløjning hvert 4.-5. år. Endvidere kan græs, efter raffinering, bruges som proteinholdigt foder til især svin og fjerkræ, og dermed fortrænge importeret soja, der ellers belaster klimaet. Ved raffinering frembringes desuden en fiberholdig foderfraktion til kvæg samt en fraktion, som tilføres biogasanlæg, hvorved opnås en yderligere klimagevinst. SF foreslår, at dyrkning af græs belønnes markant ved fordeling af hektarstøtte (grundbetaling) jf. EU-reglen om grønne betalinger pr. hektar¹, hvilket sammen med et krav om certificering af soja til foder antages at føre til dyrkning af betydeligt mere græs. Andre afgrøder såsom hestebønner behandles tilsvarende.

Der skal rådgives i og evt. lovgives om klimavenlige dyrkningsteknikker

Det kan omfatte optimering af brug af gødning, faste kørespor i markerne, brug af droner til opgaver som sprøjtning etc. En række af metoderne betegnes præcisionslandbrug, hvor man målretter indsatsen fremfor at tromle ud over det hele. Der vil være brug for løbende at tage stilling til, om nogen af de nye metoder skal gøres obligatoriske.

INDSATSOMRÅDE 3: BÆREDYGTIGT PROTEINFODER

I dag importeres en stor del af proteinfoderet til vores husdyr, især i form af sojabønner. Det belaster klimaet, især fordi soja øger presset på regnskoven samt andre naturområder i Sydamerika. Belastningen fra den danske import af sojaskrå skønnes til 1,4 mio. tons CO₂-eq². Der er brug for internationale tiltag, der beskytter regnskoven og kompenserer de lande, der ellers kan have økonomisk fordel af at fælde regnskoven mv.

Som et første skridt ønsker SF et dansk forbud mod brug af soja, der ikke er RTRS-certificeret. Yderligere skal der være bedre alternativer til soja – dels i form af græs, hestebønner mv. jf. indsatsområde 2, dels ved produktion af foder på basis af insekter, tang, muslinger, søstjerner m.v. Disse alternativer gøres mere konkurrencedygtige, når den billigste og mest klima- og miljøbelastende soja forbydes.

¹ For tiden skal 30 pct. af grundbetalingen (hektarstøtten) tildeles som grønne betalinger. Det må forventes, at noget tilsvarende vil gælde for mindst samme andel i den kommende støtteperiode 2021-27.

² IFRO-notat fra 2014 konkluderede, at importen af sojaskrå, som dengang var 1,46 mio. t/år, forårsagede et klimagasudslip på 1,23 mio. t CO₂-eq./år. I dag er importen steget til ca. 1,7 mio. t, hvilket peger på et udslip på ca. 1,43 mio. t CO₂-ækv./år. <https://www.ft.dk/samling/20131/almdel/fff/spm/546/svar/1167631/1415363.pdf>

INDSATSOMRÅDE 4: STOP FOR UBEHANDLET STALDGYLLE FRA HUSDYRBRUG

Ubehandlet gylle fra husdyr afgiver store mængder af de aggressive klimagasser metan og lattergas. Derfor skal der stilles krav om efterbehandling af staldgylle med regler for, hvor stor en klimagevinst, der skal opnås herved. Generelt skal der ske efterbehandling af alt staldgylle undtagen gylle fra små bedrifter. For bedrifter, der ligger tæt på et biogasanlæg - fx op til 20 km - sættes grænsen betydelig lavere, så kun meget små bedrifter undtages (bagatelgrænse) - med den begrundelse, at biogas indebærer flere fordele end andre efterbehandlingsmetoder, og også indebærer indtægter fra salg af gas. Reglerne fastsættes, så der tages hensyn til økologiske brug, der ikke frit kan bruge gylle, der stammer fra konventionelle brug.

Tre metoder til at nedbringe belastningen er biogasanlæg, forsuring og gylleseparation - anvendt enkeltvis eller (bedst) i kombination - men fremover kan også andre metoder komme på tale fx termisk forgasning:

Biogasanlæg

SF ønsker at fastholde tilskud til biogasanlæg til behandling af blandt andet gylle samtidig med, at der skal arbejdes med at øge udvindingen af biogas fx gennem krav om hurtigere cirkulation af gyllen, afkøling og mindre metanudslip. Biogas kan fremstå som en dyr teknologi, hvis man kun ser på klimaeffekten, men giver en række andre fordele: Biogas kan lagres billigt i fremtidens grønne energisystem og restproduktet er egnet til gødning (forbedrer kvælstofudnyttelsen i landbruget) og jordforbedring (nedmuldning).

Forsuring

Gylle kan forsures, hvorved afdampning af lattergas, metan og også ammoniak reduceres markant, dvs. det gavner både klima, sundhed (mindre luftforurening) og biodiversitet. I dag sker det med svovlsyre, hvilket ikke er miljømæssigt optimalt, da gyllen så ikke kan bioforgasses og kun i begrænset omfang bruges i økologien. Derfor skal der forskes i billiggørelse af andre, mindre miljøbelastende syrer fx mælkesyre (som i dag er en mulighed, men forholdsvis dyr) og i alternativer som tilsætning af melasse. I en overgangsperiode ydes et målrettet tilskud hertil.

Gylleseparation

Går ud på at skille den vandige og den faste fraktion af gyllen - sidstnævnte vejer forholdsvis lidt og kan transporteres længere til et biogasanlæg; og separeret gylle kan også bioforgasses selvom den er svovlforsuret. Separation vil også bidrage til at sikre tilstrækkeligt med tørstof i biogasanlæggene. Metoden er således egnet til kombination med ovenstående to tiltag. Endelig kan gødningstyperne fosfor og kvælstof adskilles, idet det meste kvælstof kommer i den tynde fraktion og det meste fosfor i den tykke. Dette muliggør en mere præcis dosering af gødningen og gør længere transport af den fosforholdige fraktion realistisk - fra husdyrbrug til planteavlere.

Disse tiltag vil betyde, at 85-90 pct. af staldgyllen efterbehandles i 2030.

Der skal desuden forskes i metoder til at øge udbyttet af metan fra biogasanlæg, herunder mulighederne for at omdanne CO₂-indholdet i biogassen til metan.

INDSATSOMRÅDE 5: MERE KLIMAIVENLIG FODRING AF KVÆG

Køer bøvser rigtig meget metan op. Det er hovedgrunden til det velkendte faktum, at oksekød har en særlig høj klimabelastning, men er også med til at gøre mælkeprodukter klimabelastende. Det er muligt at reducere bøvseriet ved at justere på foderet for dyr i stald. Det kan også være en driftsøkonomisk fordel, fordi bøvserne udgør et tab af foderenergi (der ellers kunne omsættes til kød- og mælkeproduktion).

SF foreslår:

- At der stilles krav om fodring med øget fedt og kraftfoder for alle større kvægbesætninger på stald.
- Mere forskning i klimavenligt foder, fodertilsætninger og avl på køer, der bøvser mindre

INDSATSOMRÅDE 6: LANDBRUGETS MASKINER SKAL PÅLÆGGES DIESELAFGIFT

Modsat andre erhverv er landbrugets kørende maskiner ikke pålagt dieselafgift. Det betyder at tilskyndelsen til at spare på energien og til at elektrificere er for lille.

SF foreslår, at der med 3 års varsel indføres dieselafgift for landbruget. Det vil gøre det attraktivt at vælge energieffektive maskiner, at elektrificere mest muligt og at vælge dyrkningsmetoder, der i mindre grad forudsætter energikrævende kørsel med tunge maskiner (fx dyrkning af græs, jf. ovenfor).

Dieselafgiften føres tilbage til landbruget efter objektive kriterier fx dyrket areal eller omsætning.

Forslaget vil også give danske producenter af maskiner til landbruget et forspring på udvikling af klimavenlig landbrugsteknologi.

INDSATSOMRÅDE 7: KLIMAIVENLIGERE KOSTVANER

Danskerne har et stort forbrug af kød og mælkevarer. Målt pr. kilo har især oksekød og i lidt mindre grad ost en stor klimabelastning. Mange danskere har et stort forbrug heraf, der giver en usund kostsammensætning.

SF ønsker ikke forbud, men vil i første omgang begrænse klimabelastningen fra vores fødevarer gennem oplysning, uddannelse af storkøkkenpersonale mv. Samtidig skal muligheden for at indføre en retvisende klimaafgift for fødevarer undersøges. En sådan afgift skal så vidt det er praktisk muligt basere sig på det faktiske klimaudslip forbundet med produktionen af fødevarer, så der bliver en stærk tilskyndelse både at vælge fødevarer med lavere klimabelastning og til at landmændene vælger produktionsmetoder, der begrænser klimaudslippet. Der vil være udfordringer i forhold til behandlingen af fødevarerimport og -eksport, ligesom det skal sikres, at fordelingsvirkningen ikke bliver skæv (fx gennem højere grøn check).

I forlængelse heraf ønsker SF nedsat en fødevarer-klimakommission, der indenfor et år også skal komme med forslag til, hvordan det klimavenlige valg gøres til det oplagte – dvs. lettilgængelige og ikke for dyre – valg, herunder hvordan man ad den vej kan øge indtaget af vegetabilsk kost. Kommissionen skal inddrage og om nødvendigt tage initiativ til livscyklusanalyser af den globale klima- og miljøbelastning. Kommissionen skal også komme med forslag til, hvordan madspild kan begrænses, jf. nedenfor.

SF ønsker også at støtte forskning og udvikling af alternative velsmagende, sunde og mere klimavenlige produkter, som kan erstatte klimabelastende animalske produkter – især fra kvæg og får. Det kan dreje sig om produkter baseret på planter, insekter og

”kunstigt kød og mælk”, fremstillet i fx algetanke – naturligvis forudsat at dette er mere klimavenligt. Vi kan ikke forhindre mennesker i udlandet i at spise animalske produkter, men vi skal ikke aktivt fremme deres forbrug af oksekød, ost etc. SF foreslår derfor, at al offentlig støtte til markedsføring af kød og de mest klimabelastende mælkevarer på eksportmarkederne stoppes.

På den anden side vil en reduktion af husdyrbestanden i Danmark ikke nødvendigvis gavne klimaet, fordi det kan føre til øget produktion i andre lande, som kan tænkes at være mere klimabelastende. Om det er tilfældet i dag er dog ikke undersøgt til bunds, og den politiske konsekvens af synspunktet bør efter SF's opfattelse være markante stramninger af klimakravene til husdyrproduktionen, jf. dette udspil.

Som nævnt lægges til grund, at reduktion af landbrugsarealet med ca. 7 pct. i 2030 fører til en tilsvarende reduktion i antal husdyr.

INDSATSOMRÅDE 8: MINDRE MADSPILD

Hvert år spildes over 700.000 tons mad i Danmark, heraf 36% i husholdninger, 23% i butikker og 19% i fødevarerindustrien¹. Det er både dyrt og klimabelastende. SF vil sætte ind med tiltag for at mindske madspild, jf. også fødevarer-klimakommissionen nævnt ovenfor:

- Enkelte supermarkedskæder er stoppet med ”3 for 2's pris” og lignende mængderabatter, som lokker forbrugerne til at købe mere end de kan nå at spise. Der skal forhandles med de øvrige kæder om at gøre det samme – ellers må der lovgives.
- Tilsvarende skal vi ligesom i Frankrig kræve, at supermarkeder ikke må kassere brugbare fødevarer, men skal donere dem til velgørende organisationer.

- Informationskampagner, som skal sikre, at forbrugerne ikke automatisk fravælger frugt og grønt med skønhedsfejl i supermarkederne.
- Alle folkeskoler skal undervise i brug af madrester i madlavningen.
- Intelligent køleskabe vil kunne hjælpe med at huske at få brugt mad i tide.

INDSATSOMRÅDE 9: FORSKNING, UDVIKLING OG DEMONSTRATION

Klimabelastning fra landbruget er et stort, globalt problem. Der er al mulig grund til at forske i nye metoder og teknologier med henblik på at minimere klima- og andre miljøbelastninger. Danmark er godt placeret her – vi har et ret stort landbrug og en tradition for forskning og udbredelse af forskningsresultaterne til landmændene.

Det er essentielt at dreje den forskning mere i retning af klima og grøn omstilling i øvrigt, og løbende sikre at nye, mere klima- og miljøvenlige metoder faktisk tages i brug. Der skal bl.a. stilles krav om brug af bedste tilgængelige teknologi (BAT) til alle større husdyrbrug – ligesom det i dag sker for industrivirksomheder, og kravene skal fremadrettet skærpes i takt med at nye teknologier er på vej frem.

Dette vil også give gode eksportmuligheder af know-how og af landbrugsteknologi. For verden har brug for et mere klimavenligt landbrug.

- SF foreslår i højere grad at målrette den offentligt betalte forskning på landbrugsområdet, herunder det grønne udviklings- og demonstrationsprogram (GUDP) i retning af forskning i klimavenligt – og på anden måde miljøvenligt – landbrug og forøge indsatsen efterhånden, som der afsættes flere penge til offentlig forskning generelt.

1 http://orbit.dtu.dk/files/131442983/978_87_93529_80_9.pdf

FINANSIERING

Tabellen viser udgifter og finansiering af 4 af SF's forslag.

UDGIFTER OG FINANSIERING I 2030; MIO. KR.; 2018 PL

UDGIFTER	LANDBRUG	STAT	
Biogas	-175	333	
Forsuring	167	1,1	
Fodring	92	0,8	
Udtag	0	269	
	84	604	
FINANSIERING			
VE-pulje; energiaftale		333	af 500
Klimapulje; energiaftale		150	af 250
Ikke dansk annullering af CO ₂ -kvoter		120	
		603	
EU'S LANDBRUGSSTØTTE			
Yderligere omlægning af midler fra søjle 1 til søjle 2		650	

Anm.: Tal for udgifter er udtryk for den annuierede omkostning fra 2021-50. Det antages, at omkostningerne i 2030 svarer til dette niveau. Se tekst om landbrugsstøtte vedr. finansiering af andre forslag. Regeringens forslag om at annullere 8 mio. CO₂-kvoter vil med en kvotepris på 150 kr. koste 120 mio. kr./år i 10 år.

Kilde: fra IFRO¹, dog er tallet for organogene jorde opregnet jf. note 2 ovenfor².

1 https://curis.ku.dk/ws/files/204121155/IFRO_Rapport_271.pdf

2 Tiltaget kan være dyrere, fordi de ekstra jorde SF foreslår taget ud er mere værdifulde. Til gengæld er der ikke nødvendigvis brug for dyr naturpleje af alle arealer, som forudsat i kilden (se note 1).

OM FINANSIERINGEN

Biogasforslaget tænkes finansieret af puljen til vedvarende energi fra energiaftalen¹. De øvrige tiltag finansieres af Klimapuljen fra samme aftale samt ved ikke som foreslået af regeringen at skrotte 8 mio. CO₂-kvoter². Forslaget om skovrejsning er ikke finansieret, idet der er brug for en langsigtet finansieringsplan for at realisere den målsætning, som der er bred politisk opbakning til.

EU's landbrugsstøtte er klimaskadelig

EU's landbrugsstøtte i form af grundbetaling (hektarstøtte) modarbejder klimaindsatsen, fordi den holder jordprisen oppe, og dermed fordyrer de effektive klimatiltag, der går på at jord skal tages ud af landbrugsdriften. Der er også marginale jorde, der slet ikke ville blive dyrket i fravær af landbrugsstøtte.

SF har en målsætning om at afskaffe landbrugsstøtten. Indtil da foreslår vi:

At Danmark fuldt ud anvender mulighederne for at anvende støtten målrettet til gavn for blandt andet klima, miljø og natur:

- I dag gives langt størstedelen af støtten som tilskud til landbrugsdrift efter areal (grundbetaling; tidligere mere informativt kaldet "hektarstøtte"). En del heraf kan målrettes til grønne formål, og her skal dyrkning af græs mv. fremmes bedst muligt jf. ovenfor.
- Det enkelte land kan endvidere vælge at overføre en del af støtten til de såkaldte landdistriktsmidler. Danmark har valgt overføre ca. 650 mio. kr./år mindre end muligt. Det kan og bør ændres fra 2021; beløbet vil dog afhænge af de beslutninger, der tages i EU om landbrugsstøtten for 2021-27. Konkret foreslår SF, at en række tiltag i dette udspil finansieres af landdistriktsmidler: Tilskud til forsuring med mælkesyre; eventuelt tilskud til gylleforsuring generelt; rådgivning om klimavenlige dyrknings- og fodringsteknikker mv.

At Danmark arbejder for at EU's regler ændres, så der åbnes mulighed for fortsat landbrugsstøtte til landbrugsjord, der overgår til skov eller anden natur – dermed undgås at landbrugsstøtten gør det unødvendigt dyrt at tage jord ud af landbrugsdrift. Med et sådant forslag vil udtag af jord og skovrejsning blive væsentlig billigere. Ved udtag af organogene jorde er der allerede med gældende regler gode muligheder for at bevare grundbetalingerne (hektarstøtten).

¹ Tiltaget kan blive billigere for staten såfremt CO₂-kvoteprisen er højere end forudsat af IFRO. Desuden kan kravet om behandling af gylle betyde, at der ikke er brug for så store tilskud.

² Skrotning af kvoter vil kun i begrænset omfang mindske klimaforureningen blandt andet fordi reglerne omkring den "marginale stabilitets reserve" betyder, at en stor del af kvoterne ellers ville blive skrottet af EU.